

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi ucca 22., I. em., Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal: Kölcseykönyvtár és Jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löw Utca 19. Telefon: 13-06. Távirat és levélcím: Délmagyarország Szeged

Vasárnap, 1934 március 4.

Ara 20 fillér

X. évfolyam, 51. sz

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3,20 Vidéken és Budapesten 3,60, külföldön 6,40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 12, vasár- és ünnepnap 20 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelenték hétfő kivételével naponta reggel

Csipős sorok a paprikarendeletről

Irtá dr. Dettre János

Senki sem kételkedhetik abban, hogy a földművelésügyi miniszter ur által kibocsátott paprikarendelet bizonyos vonatkozásokban alkalmas lehet a szegedi és kalocsai paprikatermelők érdekeinek szolgálatára. A földművelésügyi miniszter ur jószándékát sem vonhatja kétségbe senki, éppen ezért látszik kívánatosnak az, hogy hozzászólásokkal és véleménynyilvánítással igyekezzünk a rendelet hibáinak megszüntetéséhez hozzájárulni s ezáltal elhárítani segítségünk az akadályokat, amelyek a rendelet intenciója érvényesülésének útjában állnak. Napilap nem vállalhatja azt a feladatot, hogy teljes és kimerítő bírálatban részesítse a paprikarendelethez ezekben a sorokban sem lehet más célja, mint egy-két szembeötlő hiányosság feltárásával annak demonstrálása, hogy a kritikának milyen jelentős feladatra nyílik tere a paprikarendelethez s rajtuk keresztül az ország gazdasági érdekeinek szolgálatában.

Hogy mingyárt a legkirívóbb sérelmet tegyük szóvá, a következőkre hívjuk fel a figyelmet:

A szerkezeti és ügyviteli szabályzat 3. §-a szerint az alapszabályban megállapított évi tagdíj a termelési engedély kiadása alkalmából fizetendő a szövetségnek. Az évi tagdíj kifizetése nélkül termelési engedély nem adható ki. Ha a termelő termelési engedélyét ki nem váltja, illetve a kiváltásra irányuló felszólításnak 14 nap alatt nem tesz eleget, a termelési engedély hatályát veszti.

Az a termelő tehát, aki a termelők szövetségének alapszabályszerűen megállapított tagsági díját nem fizeti ki, az termelési engedélyét elveszti, az paprikát nem termelhet. Lehet a legkitűnőbb termelő, munkáját nemzedékek tapasztalatai, kísérletezései és próbálkozásai emelhették fel a legmagasabb színvonalra, termelheti a paprikát úgy, hogy tanulni járhatnak hozzá, ha a tagsági díjjal adós maradt, elveszti kenyérét, foglalkozását, jogosultságát, befektetését, vagyonát és existenciáját. Kissé súlyos következményeket fűz a rendelet a tagsági díj fizetésének elmulasztásához, nem mondjuk azt, hogy ezek a következmények ma ukban állóak, mert van már Magyarországon két foglalkozási ág, amelynél a tagsági díj fizetésének elmulasztása a foglalkozástól való eltiltást eredményezi. Az egyik foglalkozási ág — az ügyvédség, a másik — a kávéházi és éttermi zene szolgálatása. S most ezekhez társulnak a szegedi és kalocsai paprikatermelők is. Az állammal, a várossal szemben fennálló kötelezettségek elmulasztásának egyetlen jogkövetkezménye a — végrehajtó, de ha a paprikatermelők szövetségével szemben fennálló tagsági díjat nem fizeti le, annak százszor súlyosabb, sőt kegyetlenebb következménye van: a foglalkozásától és kenyérkeresetétől való eltiltás.

S ha most azokat a körülményeket nézzük, amelyek között a tagsági díj meg-

állapítatik, akkor még kegyetlenebbül diktatórikusnak tűnik fel ez az intézkedés.

A paprikatermelők ugyanis két szövetséget kötelesek alakítani, az egyiket Kalocsán, a másikat Szegeden. A két szövetség székhelye is Kalocsán, illetve Szegeden lesz, de mind a két szövetségnek alakuló közgyűlését Budapesten kell megtartani. Még egyszer el kell mondanunk, nehogy tévedésnek tűnjék fel: a szegedi paprikatermelők szövetsége alakuló közgyűlését Budapesten köteles megtartani még pedig

1. a rendelet megjelenésétől számított 15 napon belül s ebből az időből nyolc nap már el is telt,

2. a közgyűlésen csak azok a szegedi termelők vehetnek részt, akik hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy paprikatermeléssel foglalkoznak,

3. az alapszabályokat s ezek között a tagsági díj nagyságát is a budapesti alakuló közgyűlés állapítja meg és

4. az alakuló közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz.

Ezek a rendelkezések, amelyek kivétel nélkül a rendelethez vannak idézve, teljesen lehetetlenné teszik azt, hogy a szegedi paprikatermelők maguk állapítsák meg szövetségük alapszabályait, de még ennél sokkal kevesebbet is lehetetlenné tesz, azt, hogy a szegedi paprikatermelők kívánságait és kérelmeiket elmondhassák a maguk szövetségének alakuló közgyűlésén.

A rendelet életbeléptetésétől számított 15 napon belül ugyanis meg kell tartani Budapesten a szegedi paprikatermelők szövetségének alakuló közgyűlését. Meg kell mondanunk, hogy vannak még Szegeden olyan paprikatermelők is, akik nem előfizetői a Budapesti Közlönynek. Ez természetesen nem szép dolog tőlük, de hozzátartozik ennek megállapítása is az igazsághoz. Megtörténhetik tehát, hogy a szegedi paprikatermelők nagy tömege, — egyrésztük nem is él bent a városban, — a rendelet megjelenése után csak pár nappal szerez annak rendelkezéseiről tudomást. A paprikatermelők természetesen szeretnék résztvenni szövetségük alakuló közgyűlésén s szeretnék azt is, ha a maguk szövetségének alapszabályait megalkotásában közreműködhetnének. Dehát ehhez az kell, hogy először is hatósági bizonyítvánnyal igazolják paprikatermelői minőségüket, másodsor pedig az kell, hogy legyen pénzük a budapesti utazás s a budapesti utazással járó költségekre. Vass Mihály átokházi paprikatermelőtől kapott éppen a mai napon e sorok írója levelet, amelyik ez a dolgos szegedi kisbirtokos azt írta, hogy nem tud bejönni Szegedre, mert nincs a háznál egyetlen fillér sem. A szegedi paprikatermelők nagyrésze még — Szegedre sem tud bejönni. A szegedi paprikatermelők közül nagyon kevésnek van Máv. szabadjegye, s nagyon kevésnek van utiköltsége a budapesti utazás számára. Még szerencse, hogy a szövetség alakuló közgyűlése a megjelentek-

re való tekintet nélkül határozhat, mert ha különös véletlen folytán be is tudnák szerezni a szegedi paprikatermelők a hatósági bizonyítványt, amivel a szövetségük alakuló közgyűlésén megjelenhetnek s ha még különösebb véletlen folytán tudnának is annyi pénzt szerezni, amennyi a felutazáshoz szükséges, az már egészen bizonyos, hogy a hatósági bizonyítvány beszerzése több időbe kerülne, mint amennyi idő alatt az alakuló közgyűlést Budapesten meg kell tartani.

Ha a rendeletnek az lett volna a célja, hogy a szegedi paprikatermelőket kizárja a szegedi paprikatermelők szövetségének alakuló közgyűléséről, akkor bizonyos, hogy ez a rendelet ezt a szándékot nemcsak a legeredményesebben, de a legtapintatosabban valósítja is meg. Végülre is a rendelet lehetővé teszi azt, hogy a szegedi paprikatermelők is résztvegyenek a szegedi paprikatermelők szövetségének megalakulásán, de ezt olyan feltételekhez fűzi, amelyek a paprikatermelőknek ezt az életbevágóan fontos jogát meztelen díszé teszi.

A rendelet egyébként — trafikositja a paprikatermelőket s a földművelésügyi miniszternek adja meg azt a jogot, hogy a paprikatermelési engedélyeket kiosssa, a művelési területet felemelje, vagy csökkentse. Az ajánlási rendszer uralma alatt a paprikatermelők politikai beszervezésének kitűnő, sőt elsőrendű eszköze válhatik még ebből a rendelethez. A rendelet szerint ugyan a paprika értékesítési lehetősége szerint emelheti fel, vagy csökkentheti a miniszter a termelési területek nagyságát, de annak már láttuk példáját, hogy a helyi hatóságokon keresztül hogyan torzulhat el a legnemesebb igyekvés is. S ha ez idő szerint a legnemesebb igyekvés személyi garanciái megvannak is, ki lát a jövőbe s főként ki lát el a jövő választásokig? A paprikarendelet teljes függőséget jelent a kormány szervei számára a paprikatermelőkkel szemben s hogy ez a függőség mit jelent, annak példáit láttuk már az italmérések és dohányárusok engedélyeseinél tulságosan sokszor is.

Kétségtelen, hogy a paprika értékesítésének egyik akadályja volt a várható termésre vonatkozó adatok hiánya s ha az időjárást előre kiszámítani nem is lehet, a beültetett terület nagyságának ismerete legalább egyik tényezője lesz a várható termés felbecslésének. A paprikarendeletnek segítségével a termelők érdekében meg lehet akadályozni azt is, hogy az ár-emelkedés konjunkturája paprikatermelésre csábítson olyanokat is, akik korábban ezzel nem foglalkoztak. Ámde a rendelet ennek a védelemnek nyújtásában sem tökéletes. A rendelet ugyanis megállapítván azt, hogy saját szükséglete céljára mindenki termelhet paprikát 50 négyszögöllet meg nem haladó területen, a következőket tartalmazza: »Aki fűszerpaprikát saját házi szükségletét meghaladó mértékben termelési engedély nélkül termel, kihágást követ el s büntetés két hónapig terjedő elzárás.« A rendeletben ez az egyetlen büntető rendelkezés. S e szerint, aki engedély nélkül ötven négyszögölnél nagyobb területen termel paprikát, azt